

EKALUOKKALAISEN KIELIVALINTA 2025

A1-kieli

Pia Bärlund

Palvelupäällikkö

040 5455 257

pia.barlund@jyvaskyla.fi

JYVÄSKYLÄ

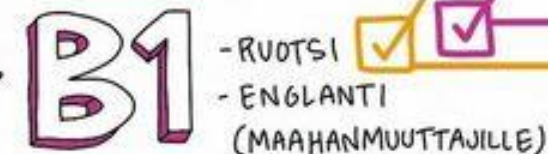
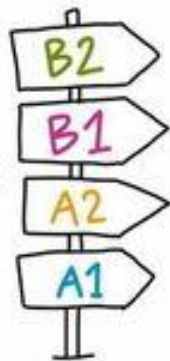
KIELTEN OPPIMÄÄRÄT PERUSKOULUSSA

- A1-kieli = alakoulussa alkava ensimmäinen vieras kieli
- A2-kieli = alakoulussa alkava valinnainen toinen vieras kieli, Alkaa Jyväskylässä 4. luokalta
- B1-kieli = alakoulussa alkava toinen kotimainen kieli
  - Alkaa 6. luokalta
- B2-kieli = yläkoulussa alkava valinnainen kieli
  - Alkaa 8. luokalta

Jyväskylän kaupungin

KIELI- POLUT

Finland
Etsiväryhmä 1

A1-KIELEN VALINTA

A1-kieli valitaan ensimmäiselle luokalle ilmoittautumisen yhteydessä. Jyväskylän perusopetuksen kouluissa valittavina kielinä ovat englanti, ranska, saksa tai venäjä. Kuokkala svenska skolassa A1-oppimääränä opiskellaan modersmålsinriktad finskaa (äidinkielenomainen suomi). Kortepohjan englanninkielisessä perusopetuksessa A1-oppimääränä on englanti.

Saksan, ranskan, tai venäjän kielen ryhmän perustamiseksi tarvitaan vähintään 12 oppilaan ryhmä/koulu. Mikäli 12 oppilaan minimiryhmäkoko ei täyty edellä mainituissa kielissä, alkaa kaikilla oppilailla A1-kielenä englanti. Englannin kielen opetus taataan joka tapauksessa.

Kun oppilas aloittaa saksan, ranskan, venäjän tai finskan opiskelun 1. luokalla, on hänellä mahdollisuus hakeutua opiskelemaan A2-oppimääränä englantia 4. luokalta alkaen. A2-englannissa saavutetaan 9. vuosiluokan loppuun samat tavoitteet kuin A1-oppimäärässä.

Kielivalinta tehdään Wilmassa. Oppilas valitsee ensisijaisen toiveen A1-kieleksi. Varalle voi valita toisen kielivalinnan, joka on myös sitova. Mikäli oppilaan omaan kouluun ei synny kyseiseen kieleen ryhmää, voidaan oppilaalle hakea toissijaista koulupaikkaa toiseen kouluun, jossa kieltä opiskellaan. Tällöin huoltaja vastaa koulukuljetuskustannuksista.

Lisätietoa ensimmäisen vieraan kielen kielivalinnasta: <https://peda.net/jyvaskyla/kieku>

Kielipolut muissa kuin kaupungin perusopetuksen kouluissa

KIELTENOPETUS JYVÄSKYLÄN STEINERKOULUSSA

- Jyväskylän steinerkoulussa kieltenopiskelu alkaa jo esikoulussa. Steinerpäiväkoti Tähtitarhan ja Pikku-Otavan esikoululaiset opiskelevat englantia ja saksaa koulun kieltenopettajan kanssa.
- **Koulun oppilaat opiskelevat 1. luokasta lähtien A1-kielenä englantia ja A2-kielenä saksaa.** 6. luokasta lähtien saksa muuttuu valinnaiseksi aineeksi.
- B1-ruotsin opiskelu alkaa 5. luokalla.
- Yläkoulussa tarjotaan mahdollisuutta opiskella valinnaisena aineena lisäksi yhtä uutta vierasta B2-kieltä. Ryhmä muodostuu, mikäli halukkaita on riittävästi.
- Luokkien 3-6 oppilaat voivat koulutyön lisäksi osallistua kieltenopettajien ohjaamaan maksuttomaan kielten kerhoon.

KIELTENOPETUS JYVÄSKYLÄN KRISTILLISESSÄ KOULUSSA

- Koulullamme on mahdollista tarjota ensimmäisellä luokalla alkavaksi A1-kieleksi englanti, saksa, venäjä tai ruotsi. Näistä englanti alkaa joka tapauksessa. Muiden vaihtoehtojen toteutumiseen tarvitaan vähintään 12 oppilaan ryhmä.
- Vuosiluokalla 2 ja/tai 4-5 on mahdollista opiskella joko kerhona tai koulun ylimääräisenä valinnaisena aineena yhdellä vuosiviikkotunnilla saksan ja/tai venäjän alkeita, mikäli ryhmästä muodostuu riittävän suuri.
- Vuosiluokalla 4 voidaan aloittaa vapaaehtoinen A2-kieli, esimerkiksi saksa tai venäjä. Tämän toteutumiseen tarvitaan vähintään 12 oppilaan ryhmä.
- B1-kielenä opiskellaan ruotsia, joka alkaa 6. luokalla.
- Valinnaista B2-kieltä on mahdollista opiskella 8. luokalta alkaen. Vaihtoehtoja ovat esimerkiksi saksa, espanja, ranska, venäjä. B2-kieliopintojen toteutumiseen tarvitaan vähintään 12 oppilaan ryhmä.
- Valinnaista A2-kieltä ja B2-kieltä tarjotaan koulun resurssien mukaan. Ryhmäkoon lopullisesta minimimäärästä päättää Jyväskylän kristillisen koulun johtokunta. Jos ryhmää ei omalle koululle muodostu, pyrimme yhteistyössä Jyväskylän muiden koulujen kanssa mahdollistamaan oppilaille myös näitä kielivalintoja.
- <https://peda.net/kristilliset-koulut/koulut/jkk/kristillinen/luku1/1-2/1-2-3-kieliohjelma>

KIELTENOPETUS JYVÄSKYLÄN NORMAALIKOULUSSA

- **englanti**
  - **espanja**
  - **ranska**
  - **ruotsi**
  - **saksa**
  - **venäjä**
-
- A2-kieli (vapaaehtoinen; aloitus 4. luokalla) englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, venäjä
  - Englanti suositellaan valittavaksi, jos A1-kieli on joku muu.
  - B1-kieli (pakollinen; aloitus 6. luokalla) ruotsi
  - B2-kieli (vapaaehtoinen; aloitus 8. luokalla) espanja, ranska, saksa, venäjä
-
- [Jyväskylän normaalikoulun perusopetuksen kieliohjelma 1.8.2019 alkaen \(peda.net\)](#)

- Jyväskyläläisillä oppilailla on erinomainen mahdollisuus kielivalintaan, sillä vain suurimmissa kaupungeissa on mahdollista opiskella muuta kuin englantia ensimmäisenä vieraana kielenä esim.
  - Helsinki (9) kieltä
  - Tampere (6 kieltä)
  - Oulu (koulukohtainen, vähintään 2 kieltä)
  - Turku (kieliluokat)
  - Hyvinkää (5 kieltä)
  - Kuopio (2 kieltä)
  - Kirkkonummi (2 kieltä)

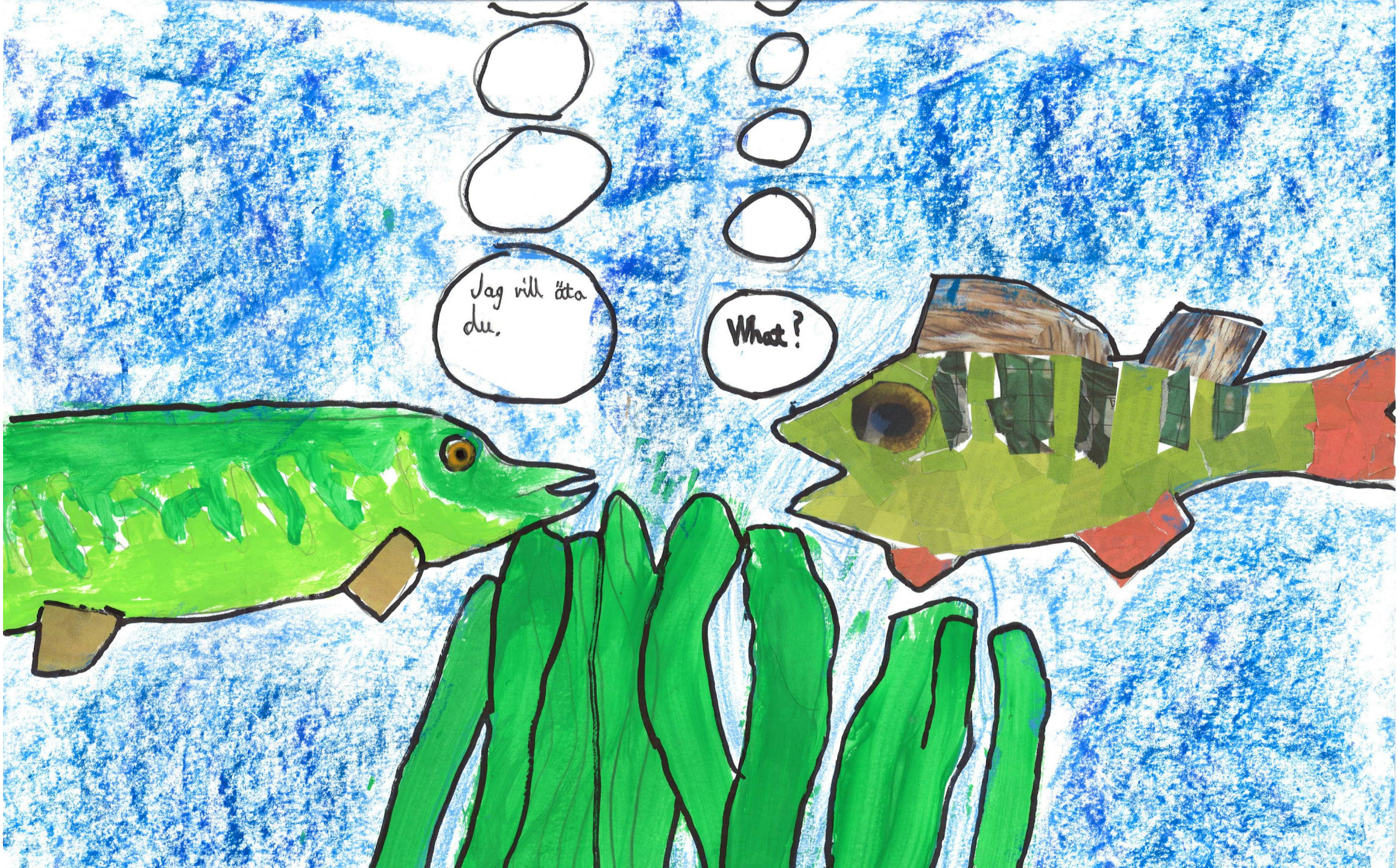
A-KIELIVALINNAT SUOMESSA 2023-2024

	1. vuosiluokka	2. vuosiluokka	3. vuosiluokka
Toinen kotimainen kieli	3 435	3 705	4 752
ruotsi	567	579	1 404
suomi	2 868	3 126	3 345
Vieraat kielet	48 096	51 240	56 655
englanti	46 476	49 575	56 079
espanja	330	282	1 581
heprea	6	6	12
italia			
japani			
kiina	12	39	36
latina			
norja	9	6	1-4
ranska	705	657	1 539
saame	6	1-4	6
saksa	627	780	1 251
ukraina			
venäjä	114	150	174
viro	6	6	12
Yhteensä	51 177	54 576	58 764

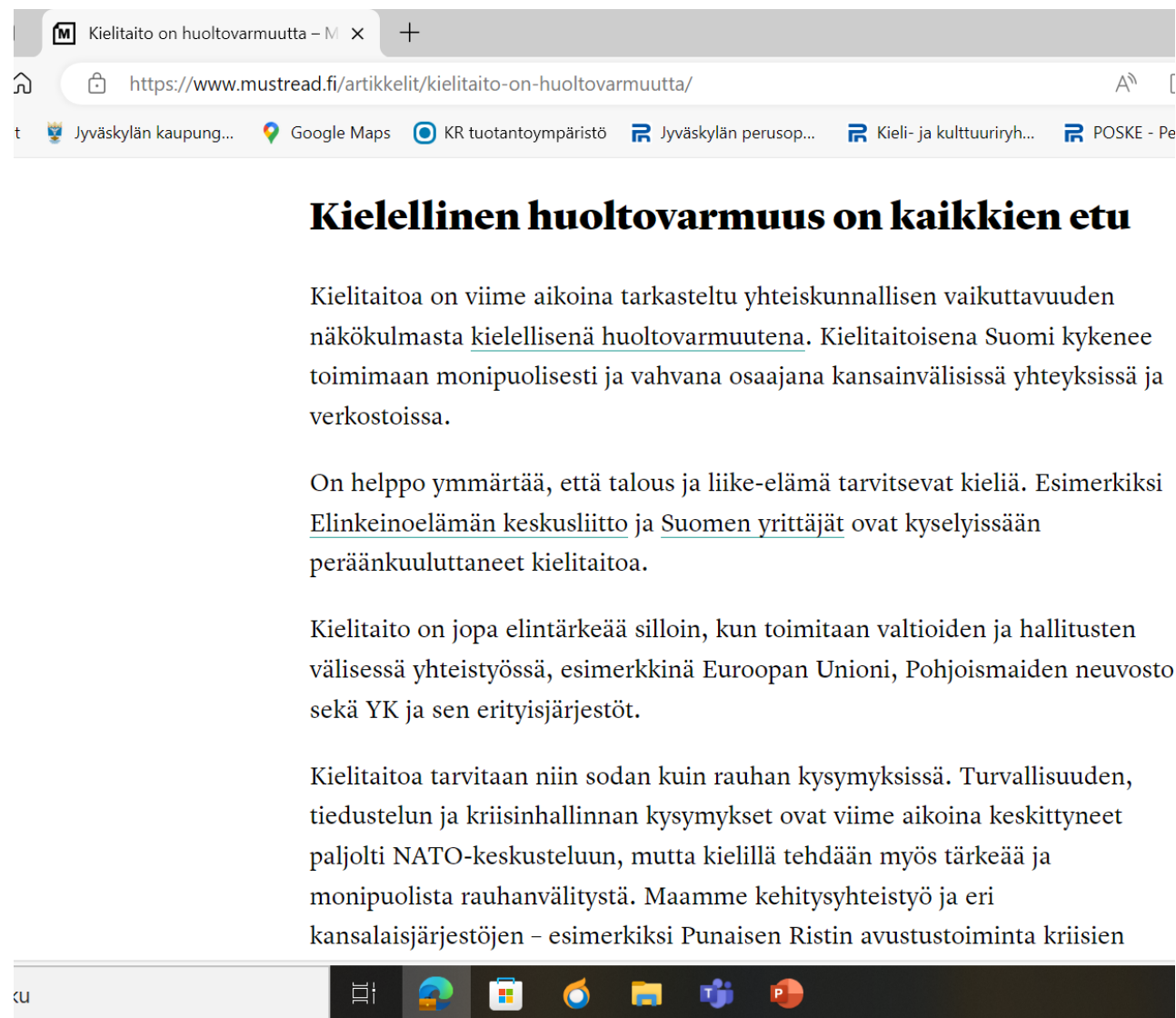
Jag vill äta
du.

What?

KIELELLINEN HUOLTOVARMUUS ON KAIKKIEN ETU

[https://www.mustread.fi/artikkeli
t/kielitaito-on-huoltovarmuutta/](https://www.mustread.fi/artikkeli/t/kielitaito-on-huoltovarmuutta/)

Kielitaito on huoltovarmuutta - M x +

https://www.mustread.fi/artikkelit/kielitaito-on-huoltovarmuutta/

Jyväskylän kaupung... Google Maps KR tuotantoympäristö Jyväskylän perusop... Kieli- ja kulttuuriryh... POSKE - Pe

Kielellinen huoltovarmuus on kaikkien etu

Kielitaitoa on viime aikoina tarkasteltu yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta kielellisenä huoltovarmuutena. Kielitaitoisena Suomi kykenee toimimaan monipuolisesti ja vahvana osaajana kansainvälisissä yhteyksissä ja verkostoissa.

On helppo ymmärtää, että talous ja liike-elämä tarvitsevat kieliä. Esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitto ja Suomen yrittäjät ovat kyselyissään peräänkuuluttaneet kielitaitoa.

Kielitaito on jopa elintärkeää silloin, kun toimitaan valtioiden ja hallitusten välisessä yhteistyössä, esimerkkinä Euroopan Unioni, Pohjoismaiden neuvosto sekä YK ja sen erityisjärjestöt.

Kielitaitoa tarvitaan niin sodan kuin rauhan kysymyksissä. Turvallisuuden, tiedustelun ja kriisinhallinnan kysymykset ovat viime aikoina keskittyneet paljolti NATO-keskusteluun, mutta kielillä tehdään myös tärkeää ja monipuolista rauhanvälitystä. Maamme kehitysyhteistyö ja eri kansalaisjärjestöjen - esimerkiksi Punaisen Ristin avustustoiminta kriisien

ku

KAUPUNKI: Mari Haavisto vei lapsensa päiväkotiin Helsingissä ja järkyttyi

PÄIVÄN TIMANTTI: Plastiikkikirurgi Virve Koljonen leikkaa vaarallisia ihosyöpiä, ja hänellä on suomalaisille painava viesti

Mielipide | Lukijan mielipide

Tutun ja turvallisen englannin sijaan lapselle kannattaa harkita muita kieliä

Ensimmäisen vieraan kielen valintaa kannattaa punnita tarkoin.

Monipuolinen kielitaito avartaa maailmankuvaa ja kehittää ajattelua. KUVA: SARA AALTIO

Luetuimmat mielipidekirjoitukset

- 1 Pääkirjoitus** | Sanna Marin kutsui Petteri Orpon tanssiin
- 2 Lukijan mielipide** | Harva vanhempi on lapsensa kuoleman jälkeen heti työkykyinen
- 3 Lukijan mielipide** | Kättelen jokaisen oppilaan tunnin alussa
- 4 Kolumni** | Olemme kaikki tuen tarpeessa

Näytä lisää

Osaston uusimmat

- 15:00 **Lukijan mielipide** | Yhteinen katsomusaine unohtaisi vähemmistöt ja lapsen ikätason
- 13:00 **Lukijan mielipide** | Panssarivaunujen antamista

- Mahdolliset syntyvät ryhmät A1-kieliin ovat todennäköisesti pienempiä kooltaan, kuin A1-englannin ryhmät
- Englannin kielessä on helpompi saavuttaa sama taitotaso 9. luokan loppuun mennessä A2 -oppimäärässä kuin SA/RA/VE A1-oppimäärässä

Kielivalinnan tueksi on paljon tutkimustietoa

- Ensimmäiseksi vieraaksi kieleksi suositellaan pääsääntöisesti valittavaksi muu kuin englanti (Pyykkö 2017,124)
- Aivotutkimus suosii varhaista vieraankielen oppimista tai kaksikielistä opetusta
  - Professori Minna Huotilaisen [video](#)
  - Suositellaan valittavaksi sellaisia kieliä, jotka ovat äännekartalta poikkeavia suomenkielestä kuten esim. ranska, venäjä (videon kohta 21 min)
    - Jos oppilaalla ei ole kielellisiä ongelmia äidinkielessä, ei ole mitään estettä valita mitä tahansa kieltä ensimmäiseksi vieraaksi kieleksi.
    - Jos monikielisellä oppilaalla on haasteita jossain kotikielistä, suositellaan valittavaksi sellainen kieli, joka kuuluu jo lapsen elämään

- Kielisuihkutuksessa lapsi on päässyt jo maistelemaan uutta kieltä. Siitä on hyvä jatkaa!
- Opetus on suullista opetusta vuosiluokilla 1-2
- Vieraan kielen opetus on toiminnallista ([laulua](#), leikkiä, lorutusta; Jyväskylän kaupungin kouluissa [oppikirjatonta](#))
- Ei haittaa, jos vanhemmat eivät osaa sitä kieltä, joka valitaan A1-kieleksi

A1-KIELET ALAKOULUSSA

”Jos 5-vuotias rupeaa jo hätyyttelemään tohtori-isän ruotsin kielen tasoja ja innokkuutta on enemmän kielen oppimiseen kuin isällä koskaan, niin lienee syytä harkita kielenopetuksen siirtämistä kokonaan ”aikaisemmille vuosille” yläkoulusta...”

Erään isän palaute Ristonmaan päiväkodin esiopetusryhmästä helmikuulta 2017

JYVÄSKYLÄ

VALINNAISTEN KIELTEN OPISKELU JA VARHENNETTU KIELTENOPETUS HUOLTAJAN NÄKÖKULMASTA

- *”Lapsemme sai jokunen vuosi sitten aloittaa ekaluokalla – tai eppuluokalla, kuten täällä Jyväskylässä sanotaan – ranskan kielen. Tapahtui ihme ja ryhmä syntyi. Ihmeen tekemiseen tosin vaadittiin aktiivista lobbausta alueen Facebook-ryhmissä ja päiväkodin eteisessä, jossa meidän muutaman huoltajan muodostama ranskasissien ryhmämme väijyi toisia huoltajia. Laitoimme GDPR-mörköä uhmaten paperisen listan eteiseen ja mahdollisuuden kynäillä, mitä vierasta kieltä lapselle harkittiin. Ranska-ryhmän alle alkoi kertyä nimiä ja ryhmäpaine hoiti loput. Rakensimme myös Google-kyselyn ja kyselyä jaettiin alueen some-ryhmissä. Pääsimme nipin napin kaupungin asettamaan minimiryhmäkokoon: 12 aloittavaa koululaista valitsi sinä vuonna ranskan, loput valitsivat englannin. Muutkin kielet olisivat olleet mainio vaihtoehto, sillä mitä erilaisempi äännerakenne opittavassa kielessä on omaan äidinkieleen verrattuna, sen parempi on, että aloittaa oppimisen varhain. Koordinoiminen kannatti, sillä vaikka kielivalikoima täällä Jyväskylässä onkin melko moninainen, lyö ryhmäkokorajoitus helposti näpeille.” – Linda Saukko-Rauta*
- [Valinnaisten kielten opiskelu ja varhennettu kieltenopetus huoltajan näkökulmasta — Suomi \(kieliverkosto.fi\)](#)

VINKKI HUOLTAJILLE!

- Miltä kielet kuulostavat? Lapsen kanssa voi tutustua kielisuihkutusmateriaaliin [Youtubessa](#)
- Instagram: @kielijakulttuuriryhmienopetus
- Kannattaa kysellä muilta huoltajilta kielivalinnasta
  - Mm. huoltajat voivat laittaa eskarin oveen listan, johon kirjoitetaan oman lapsen kielivalinta (tietoturvasyistä päiväkotit ei voi tehdä sitä).
  - Näin saadaan kartoitettua, löytyykö omasta päiväkodista jo 12 halukasta valitsijaa muun kielen kuin englannin A1-ryhmään. Jos ei löydy, ei kannata lannistua. Alueen muista päiväkodeista saattaa löytyä samaan kouluun hakevia lapsia, joilla sama kielivalinta.
  - Puskaradio

- *”Huoltaja voi kannustaa, rakentaa motivaatiota, herättää kiinnostusta kieleen, aikaansaada hoksauksia ja ihmettelyä, tukea sanapäättelyä, rohkaista, tehdä vertailua ja hakea yhtäläisyyksiä kielten välillä ja yleisesti ottaen suhtautua positiivisesti kieliin ja oppimiseen. Itse ei tarvitse osata, mutta lapsen mukana pääsee oppimaan uutta tai kertaamaan vanhoja, jo unohtuneita taitoja. Kun askarteleo yhdessä lapsen kanssa kielen parissa, lapsi huomaa, että aikuinen tukee, kannustaa ja on itsekin mukana oppimispolulla.”* – Linda Saukko-Rauta
- [Valinnaisten kielten opiskelu ja varhennettu kieltenopetus huoltajan näkökulmasta — Suomi \(kieliverkosto.fi\)](#)

MIKSI OPISKELISIN A1-SAKSAA?

- Saksa on EU:n puhutuin kieli – sitä puhutaan enemmän kuin englantia!
- Saksaa puhuu äidinkielenään yli 100 miljoonaa ihmistä, maailman 9. puhutuin kieli
- ” **Kielikysymys: osalla pulaa saksan kielen osaajista**

Kymmenesosa yrityksistä ilmoittaa, että heillä on vaikeuksia löytää saksan kieltä osaavaa työvoimaa. Suurin tarve on pk-yrityskentällä. Lisäksi saksan kielen osaamistarve nousee esiin erityisesti teknisillä aloilla (27 %) ja myynnissä (15 %). Myös markkinoinnissa, johtamisessa ja hallinnossa tarvitaan saksan kielen osaajia.

Tässä näkyy vanha totuus, jonka mukaan Saksasta voi ostaa englanniksi, mutta myydessä pitää osata saksaa.” [Suomalais-saksalaisen kauppakamarin yrityskysely 2024](#)

- Moni työnantaja kuitenkin edellyttää saksan kielen taitoa, joten [**saksan osaaminen voi tuoda sinulle haluamasi työpaikan**](#)

JANAKAN PÄIVÄKOTIKOULUN 4. LUOKKALAISTEN AJATUKSIA A1-SAKSAN OPISKELUSTA

- Oppii enemmän uusia kieliä.
- Englantia oppii paljon myös muuten elämässään, saksaa ei kuule niin paljon.
- Saksalaiseen kulttuuriin on kiva tutustua, koska se on vähän erilaista kuin suomalainen.
- Saksaa puhutaan myös muissa maissa kuin Saksassa, esim. Sveitsissä ja Itävallassa, joten on monta maata joihin matkata ja puhua paikallista kieltä.
- Ruotsi on paljon helpompaa, kun osaa saksaa.
- Olen välillä miettinyt, että en jaksaisi opiskella saksaa, mutta silloin sisko on kannustanut, että kun osaa enemmän kieliä saa helpommin töitä.
- Kun ottaa saksan ensimmäiseksi kieleksi ja englanti tulee joka tapauksessa neljännellä luokalla, saa varmistettua, että saa varmasti molemmat!
- Mukavat saksan opet ja on mukava oppia uusia sanoja.

- On kiva oppia uusia asioita saksalaisesta kulttuurista.
- Pystyy puhumaan sukulaisille tai kavereille, jotka ovat saksankielisiä.
- Saksan tunneilla on kivaa oppia sanoja leikkimällä.
- Kun puhuu paikallista kieltä, voi saada parempaa palvelua matkoillaan.
- Kun vanhemmatkin osaavat saksaa on mukavaa, että on salakieli heidän kanssaan, jota pikkuveli ei ymmärrä.
- Saksan kieli on kivaa!
- On mukava katsoa saksankielisiä lyhyitä ohjelmia tai satuja, jotka on tehty saksankielisille lapsille – ja vielä kivempaa, jos sattuu ymmärtämään jotain!
- Saa yrittää, kokeilla ja epäonnistuaakin – kaikkea ei heti tarvitse osata täydellisesti!
- Saksan kielen taidon ylläpitäminen on tavoitteena.
- Oli helppo jatkaa opiskelua eskarin saksakerhon jälkeen.

ILOA JA HYÖTYÄ KIELITÄIDOSTA

Elinkeinoelämän keskusliiton arvion mukaan vuonna 2020 tarvitaan kaikilla palvelualoilla erityisesti ***venäjää, ruotsia, saksaa ja kiinaa.***

Muiden arvioiden mukaan erityisen tärkeitä ovat lisäksi ***ranska, espanja, portugali ja japani.***

<http://www.talouselama.fi/uutiset/kommentti-suomalaisten-kielitaito-rapistuu-6306342>

MIKSI OPISKELISIN A1-RANSKAA?

- Ranskaa puhuu äidinkielenään noin 77,2 miljoonaa ihmistä - maailman 5. puhutuin kieli
- Ranska on työkieli ja virallinen kieli YK:ssa, EU:ssa, UNESCOssa, Natossa, Kansainvälisessä Olympiakomiteassa, Kansainvälisessä Punaisessa ristissä sekä useissa kansainvälisissä oikeuslaitoksissa. Se on kolmen EU-instituutioiden kotikaupungin, Strasbourgin, Brysselin ja Luxemburgin kieli.
- ***Ranska on kulttuurin, muodin, ravintola-alan ja diplomatian kieli***
- [10 hyvää syytä oppia ranskaa - La France en Finlande - Ambassade de France à Helsinki](#)

Lähteet: Kielitivoli, Eurobarometri 2000

LOHIKOSKEN KOULUN OPPILAIDEN AJATUKSIA A1-RANSKAN OPISKELUSTA

- aikaisemmin ei ollut mahdollisuutta aloittaa muu kuin englanti
- on parempi aloittaa kielen opiskelu aikaisemmin, jotta voi jatkaa sitä pitkään
- useimmat osaa englantia jo pienempänä (ennen koulua jopa), niin kannattaa ottaa ranskaa tai muu kieli
- voi olla mahdollista, ettei myöhemmin ole mahdollista aloittaa ranskaa
- on kivempaa, että ottaa heti jonkun erilaisen kielen kun englantia kuulee kuitenkin joka puolella, on kiva harjoitella jotain muuta kieltä
- jos menet ranskaan niin sua ymmärretään paremmin
- englanti on kuitenkin pakko aloittaa myöhemmin, kannattaa ottaa joku muu kieli niin voi opiskella enemmän kieliä
- ranska on monipuolinen ja moderni kieli, sitä puhutaan monissa maissa tosi paljon
- englantia oppii muutenkin
- opiskelu ollut hauskaa, kivaa, monipuolista, välillä haastavaa, joskus helppoa, helppoa lausua ranskaa ja välillä outoa kirjoittaa kun sanotaan eri tavalla.

MIKSI OPISKELISIN A1-KIELENÄ VENÄJÄÄ?

- Venäjä on maailman 8. puhutin kieli ja Suomen kolmanneksi puhutuin kieli
- Elinkeinoelämän keskusliiton arvion mukaan vuonna 2020 tarvitaan kaikilla palvelualoilla englannin lisäksi erityisesti venäjää ja ruotsia
- ***Venäjänkielentaitoisia tarvitaan erityisesti teollisuuden, kaupan ja matkailun aloilla***
- *Vain 2994 oppilasta opiskelee perusopetuksessa Suomessa venäjää vieraana kielenä, joista 1. luokan oppilaita vain 114*
- ***Kurkista myös yläkoulun [kielivalintaesittelyvideoon](#) tai käy kuuntelemassa [musiikkivideo](#)***
- Voit tutustua myös Venäjännä -podcastiin, jossa eri alojen tutkijat pohtivat, miksi venäjän kieltä tarvitaan edelleen. Mm. Venäjännä-podcastin kolmannessa osassa Suomen Venäjänopettajat ry:n puheenjohtaja venäjän opettaja Taina Lento pohdiskelee, mitä kuuluu venäjän opettajille, millaisista aiheista tunneilla puhutaan ja kuinka pitää venäjän valinneet oppilaat kielen parissa?

Miksi venäjän kieltä kannattaa osata, ja mistä löytää motivaatiota opiskeluun juuri nyt? Mitä seurauksia on sillä, että venäjän kielen opiskelu ja osaaminen hiipuvat Suomessa? Podcast venäjän opiskelijoille, opettajille, osaajille ja muille aiheen parissa toimiville. Äänessä kielten opettaja Marja Pylkäs ja vaihtuva asiantuntija.

KIELITÄIDOLLA SAA PALJON YSTÄVIÄ

VÄSKYLÄ

3. LUOKALLA VALITTAVAT A2-KIELET

LÄHTEITÄ

- [\(121\) Kielisuihkutus – YouTube](#) tai [Kielisuihkutus \(peda.net\)](#)
- [@kielija kulttuuriryhmienopetus](#)
- [Bärlund, P. 2020. Kuntatason kielikoulutusta kehittämässä - Autobiografinen tutkimus erään kielenopettajan ammatillisesta kasvusta kuntatason kielikoulutuspoliittisessa kontekstissa](#)
- [Dufva, H. & Pietikäinen, S. Moni-ilmeinen monikielisyys. Puhe ja kieli, 29:1, 1–14 \(2009\).
<https://journal.fi/pk/article/view/4789/4487?acceptCookies=1>](#)
- [Pyykkö, R. 2017. Monikielisyys vahvuudeksi. Selvitys Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta](#)
- Saukko-Rauta, L. (2023). Valinnaisten kielten opiskelu ja varhennettu kieltenopetus huoltajan näkökulmasta. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 14(5).
Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-lokakuu-2023/valinnaisten-kielten-opiskelu-ja-varhennettu-kieltenopetus-huoltajan-nakokulmasta>